

zpravodaj KAN

informační bulletin Klubu angažovaných nestraníků
2001

č. 66

listopad

e-mail: kan@ms.pragonet.cz

webové stránky: <http://www.kan.cz>

finanční příspěvky složenkou (typu A) na konto vedené u IPB (ČSOB), a.s., Praha 6,
číslo účtu: 71378/0300, název účtu adresáta:

Klub angažovaných nestraníků, konstatní symbol: 0558

textové příspěvky v T602 (.602) nebo Word (.doc) zasílejte na e-mail:

pavelh@imip.monet.cz, kan@ms.pragonet.cz

NEPRODEJNÉ

O B S A H

usnesení ÚR KAN ze dne 8.9.2001	2.
usnesení ÚR KAN ze dne 13.10.2001	
3.	
usnesení ÚR KAN ze dne 10.11.2001 s přílohou	4.
Dotaz Pravého bloku na ÚR KAN (<i>J. Votoček</i>)	5.
Odpověď předsedy KAN na dotaz Pravého bloku (<i>P. Holba</i>)	6.
Pro jednání ÚR KAN (<i>P. Holba</i>)	7.
Budoucnost KAN (<i>S. Jasinková</i>)	9.
Občan, strany a moc (<i>P. Holba</i>)	12.
Několik připomínek a nápadů k článku M. Stína	15.
Diskuse předsedy KAN s J. Krondlem	
19.	
Politika: boj o mocenské výhody nebo správa věcí veřejných (<i>P. Holba</i>)	
20.	

Usnesení ÚR KAN ze dne 8.9.2001

ÚSTŘEDNÍ RADA KLUBU ANGAZOVANÝCH NESTRANÍKŮ

U S N E S E N Í

20. zasedání Ústřední rady KAN

ze dne 8.9.2001

Ústřední rada KAN

1. **ukládá** předsedovi P. Holbovi odpovědět na dopis MUDr. Votočka ve věci spolupráce s PB. Oficiální stanovisko bude možno zaujmout po sněmu KAN.
2. **pověřuje** předsedu, aby pozval pana Kronidla (USA) k účasti na sněmu KAN
3. **pověřuje** S. Jasinkovou a M. Matějku vypracovat a předložit sněmu finanční plány (kontrolní termín: 10.11.2001):
 - ✓ zachování KAN jako **politického hnutí**
 - ✓ přeměny KAN na **občanské sdružení**
4. je toho názoru, že hlavním cílem nového občanského sdružení by mělo být mj. **prosazení většinového volebního systému**
5. **pověřuje** předsedu P. Holbu, aby pro potřeby sněmu vypracoval ve spolupráci se S. Jasinkovou návrh stanov občanského sdružení
6. **vzala s potěšením na vědomí**, že olomoucké nakladatelství vydalo knihu člena KAN, Ing. Vlastimila Podrackého, s názvem Pozor na tunelování. Publikaci lze koupit za 130,- Kč.
7. **vyslechla** zprávu J. Bezděka o případě kpt. Vladimíra Hučina
8. **pověřuje** S. Jasinkovou doplněním potřebných údajů o členech předsednictva UR dle požadavků Ministerstva vnitra

Holba, Los

—
Přítomni: J. Bezděk, J. Domlátil, P. Holba, S. Jasinková, N. Jeřábková, J. Kocourek, M. Matějka, A. Šimek, P. Los
Omluveni: J. Machač, B. Zimmermann

—

Termín nejbližšího řádného zasedání ÚR KAN:
13. října 2001 v restauraci Na staré faře, Praha 6 od 10.30 hod.

Usnesení ÚR KAN ze dne 13.10.2001

ÚSTŘEDNÍ RADA KLUBU ANGAZOVANÝCH NESTRANÍKŮ

U S N E S E N Í

21. zasedání Ústřední rady KAN

ze dne 13.10.2001

Ústřední rada KAN

- 1. konstatuje**, že k účasti na sněm KAN je dosud přihlášeno 24 členů KAN včetně členů ÚR a RRK
- 2. bere na vědomí a souhlasí**, že místnost pro konání sněmu KAN je zajištěna na 17. listopadu 2001 v salonku výletní restaurace U Matěje v Praze 6
- 3. ukládá** předsedovi, aby ve zprávě předem formuloval otázky budoucnosti KAN a souhlasí, aby za základ (podklad pro diskusi) byl vzat jeho dopis z 12.10.2001 adresovaný ÚR
- 4. navrhuje** časový rozvrh sněmu, který bude ještě upřesněn na zasedání ÚR 10.11.2001
- 5. se rozhodla** využít jednací a volební řád, kterým se řídil sněm KAN v roce 1999
- 6. rozhodla** po hlasování o tom, že spřízněné politické subjekty budou o konání sněmu informovány s upozorněním, že půjde o neveřejné jednání sněmu
- 7. ukládá** panu Matějkovi zpracovat návrh na změnu stanov (do 10.11.2001)
- 8. bere na vědomí** informaci pana Bezděka o návštěvě uvězněného Vladimíra Hučina a souvisejících poměrech ve vězení
- 9. bere na vědomí** informaci o gratulaci předsedy ÚR KAN prezidentovi ČR

—
Přítomni: J. Bezděk, J. Domlátil, S. Jasinková, J. Machač, M. Matějka, A. Šimek, P. Los

Omluveni: P. Holba, N. Jeřábková, J. Kocourek, B. Zimmermann

Termín nejbližšího řádného zasedání ÚR KAN:
10. listopadu 2001 v restauraci Na staré faře, Praha 6 od 10.30 hod.

Usnesení ÚR KAN ze dne 10.11.2001

ÚSTŘEDNÍ RADA KLUBU ANGAZOVANÝCH NESTRANÍKŮ

U S N E S E N Í

22. zasedání Ústřední rady KAN
ze dne 10.11.2001

Ústřední rada KAN

- 1. souhlasí** s předloženým návrhem na změnu stanov uvedeným v příloze
- 2. vzala na vědomí** zprávu RRK o revizi účetnictví za 3/4 roku 2001
- 3. projednala** podrobně Finanční analýzu KAN nebo OS a konstatovala:
 - předpokládané výdaje ve výši Kč cca 55.000,00 po redukci možno snížit na cca 45.000,00 Kč
 - předpokládané výdaje OS (občanského sdružení) ve výši cca 36.000,00
 - v těchto částkách není započítána suma, kterou KAN dluží S. Jasinkové
 - příjmy z členských příspěvků činí Kč 26.100,00 za rok 2001
- 4. očekává od delegátů** sněmu KAN, že se budou podílet na získání sumy nutné pro další činnosti KAN
- 5. doporučí** sněmu **zachování** KAN jako politického subjektu do příštího (volebního) roku
- 6. projednala** možnou kandidaturu svých členů do budoucí ÚR a názory na personální obsazení funkcí na sněmu
- 7. navrhne** sněmu KAN:
 - počet členů ÚR upravit na 9 členů
 - stanovit výši ročních členských příspěvků na Kč 1000.00 pro výdělečně činné členy a Kč 500,00 pro důchodce
 - stanovit termín dalšího sněmu na listopad 2002
- 8. konstatuje**, že k 1. listopadu 2001 byla upravena mandátní smlouva o správě KAN

Los, Holba

Přítomni: J. Bezděk, J. Domlátil, P. Holba, S. Jasinková, J. Machač, M. Matějka, J. Kocourek, A. Šimek, P. Los
Omluveni: B. Zimmermann

—
Termín jednání sněmu KAN:
17. listopadu 2001 v salonku restaurace U Matěje, Praha 6 od 11.00 hod.

Příloha **Návrh na změnu stanov KAN**

- Článek III. bod se doplňuje o nový bod 9:

9. řádné členství v KAN může být pozastaveno na základě nesplnění jeho povinnosti zaplatit nejpozději jedenkrát ročně členské příspěvky (viz. čl. III., bod 8., písm. a)). Po splnění této povinnosti se člen stává opět řádným členem.

- Článek IV. bod 24 se doplňuje o nové písmeno k):

k) může rozhodnout o svolání mimořádného Sněmu KAN.

- Článek IV. bod 28 se doplňuje o nové písmeno d):

d) ÚR KAN je povinna svolat mimořádný Sněm na základě rozhodnutí RRK.

- Článek VII. bod 1 se mění takto:

1. sídlem KAN je Praha, Štefánikova ulice č. 21

Za ÚR KAN zpracoval a předkládá: Ing. Miroslav Matějka

Dotaz Pravého bloku na Ústřední radu KAN

J. Votoček

Vážení přátelé,

byl jsem pověřen Republikovým předsednictvem Pravého Bloku, abych Vás požádal o vysvětlení informace, která se objevila ve Vašem posledním Zpravodaji KANu, o spolupráci s ODA v rámci komunálních voleb. Dosud jsme byli v domnění, že svá jednání ohledně integrace KANu a Pravého Bloku, která jsme vedli na jaře, jsme uzavřeli s tím, že obě strany budou o této nabídce informovat svou širokou členskou základnu a po té, co se tato vyjádří, budeme v jednání pokračovat. Pravý Blok své členstvo informoval, a získal souhlas k dalším jednáním, což ostatně je dáno i obecnou směrnicí několika předchozích sněmů.

Proto nás informace o vaší dohodě s ODA překvapila a rádi bychom tedy znali Vaše oficiální stanovisko k další spolupráci s Pravým Blokem.

MUDr. Jan Votoček
místopředseda
Pravého Bloku
5.9.2001

—

Odpoověď předsedy KAN na dotaz PB

P. Holba

Vážený pane kolego,

jsem pověřen od Ústřední rady KAN, abych odpověděl na vaši "žádost o vysvětlení informace ... o spolupráci s ODA v rámci komunálních voleb". Věc je prostá: tak jako jsme prostřednictvím Zpravodaje KAN informovali o nabídce Pravého Bloku, tak jsme stejným způsobem informovali o nabídce ODA (nikoli o "dohodě", jak zaznívá z vašeho "dotazu").

Předpokládáme totiž, že obsah usnesení Ústřední rady KAN nepodléhá

schvalování v předsednictvu Pravého Bloku. Dovolují si připomenout, že když učinil KAN podobnou nabídku Pravému Bloku, stalo se tak diskrétně a sněm KAN přijal v předstihu potřebná rozhodnutí pro případ, že by sněm PB na tuto nabídku svobodně přistoupil.

Vaše naléhání na "oficiální stanovisko" a dokonce doporučování způsobu, jakým má být v KANu o nabídce PB rozhodováno, považuji za nevhodné.

S pozdravem Pavel Holba
předseda KAN
3.10.2001

Pro jednání ÚR KAN

předseda P. Holba, 12.10.2001

Vážení přátelé,

již za měsíc se sejde sněm KAN, aby rozhodl o další existenci Klubu angažovaných nestraníků. Musím přiznat, že situace je nepříznivá: KAN má prakticky vyčerpaný bankovní účet a navíc má dluh vůči naší hospodářce. Členové Ústřední rady ze svých prostředků poskytli doplňkové členské příspěvky, aby byly uhrazeny všechny vnější platby bez čekání na to, než členové doplatí své členské příspěvky. Oproti roku 2000 však silně poklesl počet platících členů, a v roce 2001 zaplatilo své členské příspěvky jen asi 38 členů, takže je třeba konstatovat, že těch, kteří by chtěli zachovat KAN za cenu členských příspěvků ve výši 50 Kč/měsíc je příliš málo na to, aby KAN mohl nadále fungovat i v tak skromných podmínkách jako je tomu dnes.

Úbytek (platících) členů KAN má své příčiny zejména v tom, že všichni stárneme a nové mladší členy nejsme schopni (nebo ochotni?) získávat. Pokles počtu členů oproti loňskému roku byl možná způsoben i tím, že KAN při loňských volbách do krajských zastupitelstev vstoupil do koalice s Pravým Blokem, jehož způsob sestavování kandidátek, jednání o koalicích a vedení volební kampaně v jednotlivých krajích mnozí členové KANu kritizovali (a mnohé to možná otrávil tak, že o politiku a o KAN ztratili zájem).

Otázka dnes nezní, zda zachovat KAN, protože těch pár členů, kteří zaplatili členské příspěvky si jistě jeho zachování přeje, ale jak dál KAN financovat.

Je pravda, že máme nabídku Pravého Bloku, aby se KAN s PB sloučil, ale

jak to vidím já, tak by to vedlo k tomu, že by z KANu odešla i ta poslední část členů (ti, kdo věří v Pravý Blok tam možná už přešli). Financování PB není o nic snazší než financování KAN - na červnovém sněmu, jehož usnesení mi bylo zasláno, se ukázalo, že dnešní úroveň členských příspěvků PB (bylo to tuším 400 pro důchodce a 800 Kč pro ostatní členy) nestačí na fungování PB, navzdory tomu, že prostřednictvím NN získal PB spousty nových členů i dalších příspěvků na volební kampaň (vím například, že jeden člen KAN, který v lednu 2001 z KANu vystoupil, poslal Cibulkovi v říjnu 2000 na volební kampaň tisícovku). O vývoji situace kolem Cibulky a Pravého Bloku se zmiňují v článku "Pravý Blok, Cibulka a KAN".

Jinou nabídku na slučování nemáme - ekonomika ČSNS se zřejmě hroutí (dům na náměstí Republiky prodali spíš pod cenou a peníze se zřejmě ztratí ve volebních kampaních roku 2002), Cesta změny se rozhádala dříve než vznikla - skončili tím, že se tahají o to, komu patří podpisové archy. (Vím, že když jsme s ČSNS a sedmi dalšími stranami chtěli sebrat podpisy na novou - zastřešující - stranu, sbíraly se podpisy snad celý rok).

Co se týče potenciálních partnerů pro volební koalici tak Nezávislí po loňské zkušenosti s ČSNS odmítají volební koalici s jakýmkoliv politickým subjektem. ODA (alespoň ta pražská) nabídla možnost společných kandidátek pro komunální volby. Jsem přesvědčen, že pro komunální volby by KAN (pokud jej zachováme jako politické hnutí) neměl mít problém uplatnit své kandidáty na kandidátkách i některých mimoparlamentních stran (PB, ČSNS, aj.).

Pokud někdo myslí, že je možné ještě snížit výdaje KAN, tak je zcela na omylu - bylo by to asi takové řešení, jako kdybychom chtěli ušetřit na topení tím způsobem, že bychom zazdili všechny dveře a okna. Jediné peníze, které KAN vydává jsou peníze nutné k tomu, aby KAN neztratil své právní postavení politického subjektu (vedení podvojného účetnictví + výroční zprávy pro Parlament s audity) a aby byl alespoň v minimální míře prezentován a aby mohl být oslovován (webové stránky, e-mailová schránka, Zpravodaj, kopírka, telefon, fax). Nic z těchto výdajů už nejde ušetřit, pokud chceme postupovat legálně.

Podle mne jedinou cestou k budoucnosti KANu je vytvořit podmínky, aby noví lidé měli zájem stát se členy (rozumí se, že platícími členy) KAN. K tomu může vést několik cest.

Jednou z nich je změnit stanovy tak, aby se členem KAN mohl stát i ten, kdo dosud do KANu neměl přístup. Jenže si nemyslím, že někdo takový, kdo byl kdysi v KSČ a chtěl by dnes vstoupit do KANu, vůbec existuje.

Druhou cestou je přeměnit KAN v občanské sdružení - zejména proto, že mnohé odrazuje skutečnost, že by se stali "straníky" byť pod hlavičkou nestraníků. Myslím, že toto je správné východisko, ale neměli bychom si od

toho slibovat, že se tím sníží náklady na provoz. Z tohoto hlediska ušetříme jenom peníze za auditora - což je podle dnešního odhadu (roční objem účtů a faktur je velice malý) asi tak 5000 Kč. Problémem však je, že tím ztratíme možnost stavět vlastní kandidátky i do komunálních voleb - a příští rok je volebním rokem a KAN dosud má své lidi v obecních a městských zastupitelstvech (například starostu v Kralupech nad Vltavou), a tito lidé by měli mít možnost na kandidátkách KAN kandidovat. Kromě toho není zřejmé, zda občanské sdružení bude pro případné nové členy přitažlivější než politické hnutí. Někteří lidé hledají spíše subjekt, za který by mohli kandidovat než nějaké sdružení, kterých je u nás na tisíce.

Pro rozhodování na sněmu bych doporučil, abychom pro volební rok 2002 KAN ještě zachovali (a zaplatili v březnu audit, abychom mohli do voleb postavit vlastní či koaliční kandidátky) s tím, že do roka a do dne (do konce roku 2002) by byl svolán další sněm, který by rozhodl o případném ukončení činnosti. Musím říct, že po posledních zprávách o vývoji situace v politických stranách -

(ODA s mnohamilionovým dluhem se nemůže s nikým slučovat a Žantovský jí sotva pomůže k větším volebním preferencím, takže se stává pro 4-koalici přítěží

DEU je pro 4-koalici přítěží už dávno, takže Majzlík a jeho předsednictvo (podobně jako předsednictvo KAN v r.1995) vymění suverenitu samostatné DEU za místa na kandidátkách 4-koalice a sloučí se s US (pochybuji, že se členstvu podaří tento plán předsednictva zvrátit tak, jako se to podařilo nám v KANu).

O ČSNS jsem se už zmínil - Šula se stal pro řadu členů ČSNS nedůvěryhodným, ale pochybuji, že se podaří zbavit ho předsedování před volbami 2002.

O Cestě změny už také byla řeč - ukazuje se, že založit v dnešní době novou stranu není snadné ani když máte peníze a známé v médiích.

O Pravém Bloku - nic ve zlém, ale obávám se, že sdělení deníku Super o pozitivní lustraci Cibulkovi matky (které Cibulka nevyvrací a spíše potvrzuje) je pro celý Cibulkův politický program antikomunistické nesmiřitelnosti katastrofou.

O Straně Zelených přestává být slyšet, zdá se, že na tom není o mnoho lépe než KAN.)

- tak tedy po té, co si takový vývoj uvědomíme, zjistíme, že KAN má šanci

zůstat jedním z mála slušných a zavedených politických subjektů, nezátížených obviněními z účasti na komunistických či postkomunistických nesprávnostech.

Budoucnost KAN

Simona Jasinková

Brzy nadejde okamžik, kdy se bude rozhodovat o další činnosti KANu. A jen o něco málo později budeme rozplétat klubko slibů a lží politiků, kteří se ve snaze vyjít vítězně z parlamentních, komunálních a senátních voleb v roce 2002, budou snažit představit své vize utopického světa, jenž se pro nás chystají vytvořit. V souvislosti s tím jsem si vzpomněla na učivo o demokracii s jejímiž základy jsme byli seznámeni v posledním ročníku školy (a byl to první polistopadový). Do respektování lidských práv a svobod máme hodně daleko. Zda je jednání státních orgánů založené na zákonech a každý občan má právo odvolat se proti státní moci k nezávislým soudům bych ponechala na úvaze každého zvlášť. O faktu, že státní politika je založena na vůli většiny bych raději nepolemizovala vůbec. Jeden princip demokracie je však pošlapáván dnes a denně. Princip, který by měl zabránit vzniku jakékoli totality. Zní: moc má být svěřena vládnoucí skupině pouze na určitou dobu, po jejímž uplynutí občané svou volbou zvolí novou vládnoucí skupinu, jež převezme moc ve státě na další určitý časový úsek. Souhrnem těchto principů by se dalo usuzovat na platnost pravidla nadřazenosti občanů nad státem. Jsem-li denně přesvědčována stále stejnými lidmi o tom, že všechny uvedené základy demokracie jsou dodržovány, pak zjišťuji, že se stávám skeptikem v pravém slova smyslu, neboť pochybuji o všem, co je mi předkládáno jako skutečnost. A pokud takto pochybuji, pak popírám svou víru v existenci demokracie u nás.

KAN byl založen na jaře 1968 jako hnutí zaměřené proti totalitě. V tehdejší době jedinou takovou totalitou byla Komunistická strana, jejíž výlučné postavení bylo zakotveno i v Ústavě ČSSR. V září 1968 byla KANu činnost zakázána, v roce 1990 ji obnovil. Nyní stojí před rozhodnutím, co dál. Já KAN nezakládala, nebyla jsem v té době na světě, ani jsem v devadesátých letech činnost tohoto hnutí neobnovovala a přesto, nebo snad právě proto, by pro mne mě jediným ospravedlnitelným okamžikem zániku byl moment jistoty, že nás již neohrožuje přízrak totalitního monstra. V posledních letech jsem čím dál více přesvědčena o opaku. Ale není to jen přítomnost, která mne děsí, i minulost si stále hledá cesty, stále je nachází a stále o sobě dává vědět.

Dám-li na okamžik slovo i svým pocitům a opominu-li všechny racionální důvody, pak jen představa jednoho jediného politika, z řad některé z parlamentních stran, který se při zprávě o zániku KANu pousměje, zamne si ruce a stráví příjemné odpoledne popíjením v parlamentním bufetu v nevyprchávací euforii z dobře vykonané práce, mne spolu s výsledky pozorování naší společnosti přivádí k přesvědčení, ne, k jistotě, že ... **ted' ještě ne! Ještě není ten správný čas ukončit činnost a odejít.**

Nezáleží, do jaké míry je KAN bojeschopný. Už jen samotná jeho existence je v tuto chvíli morální podporou pro jedny a trnem v oku pro druhé. Důkazem toho je i únorový pokus o likvidaci malých politických stran a hnutí cestou zcela postrádající jakoukoli **zdravou** logiku. KAN však není jen stacionárním doplňkem naší politické scény. I když značně oslaben díky tíživé finanční situaci a počtem členů, kteří se po zvýšení členských příspěvků vyprofilovali, funguje, pracuje a má nemalý okruh sympatizantů, což dokazuje mj. i návštěvnost, pravidelně aktualizovaných, webových stránek. Činnost vyvíjejí především místní kluby v Přerově a Olomouci, v Mělníku, v Kralupech nad Vltavou, v Ústí nad Labem, v Jaroměři atd.

KAN nese významný podíl na minulosti a stal se nesmazatelně její součástí. Snad každý člověk, kterému dnes není méně než pětadvacet let, si pod zkratkou KAN vybaví přesně to, co si vybavit má. A kolik z nás jí slýchávalo z šeptajících úst svých rodičů, když jsme byli dětmi. Má svou historii, má svůj program, má své místo, svůj život a za ta léta má i duši. Potřebuje mladé lidi, kteří chápou skutečnou podstatu nestraničnosti. Jenže mladí lidé vidí dnes ve svém vstupu do politického světa způsob jak získat moc a drží se zcela hesla, jež nese nejedna filozofie: náš život je krátký a tak nejsme zrozeni k tomu, abychom se trápili a obětovali pro druhé, nýbrž abychom ze svého vlastního života udělali ten nejlepší. A podle tohoto hesla také svou domovskou stranu hledají. Zatím. V tomto ohledu věřím na zítřek.

A tak nyní stojí KAN před řadou složitých otázek:

1. Má zůstat politickým hnutím a kandidovat v komunálních volbách v roce 2002?
2. Má se změnit v občanské sdružení a nadále tak prosazovat cestu nestraničké politiky?
3. Má se KAN sloučit s jinou politickou stranou?

- ad. 1) zůstane-li KAN nadále politickým hnutím, musí počítat s tím, že jeho povinností vyplývající ze zákona zůstane předkládání Výroční finanční zprávy o hospodaření rozpočtovému výboru Parlamentu ČR, jejíž součástí musí být zpráva auditora, a že se bude potýkat s finančními problémy. Na druhé straně bude moci kandidovat ve volbách a bude nadále plnohodnotným politickým hnutím.
- ad. 2) změní-li se v občanské sdružení, může mnoha dalšími mechanismy představovat svět nestrannosti, mohou se zlepšit finanční podmínky, bude působit tam, kde nemůže jako politické hnutí. Občanské sdružení sice musí také vést podvojně účetnictví, nemusí však předkládat Parlamentu ČR Výroční finanční zprávu o hospodaření.
- ad. 3) spojením s jinou politickou stranou či hnutím nemusí KAN automaticky ztratit svou identitu, i když nepopiratelným faktem je, že tam, kde v minulosti kandidoval sám, dosáhl lepšího volebního výsledku než tam, kde koaličně spolupracoval s jiným politickým subjektem. Mnoho lidí pak upozorňovalo na nepřehlednost takovýchto spojení na kandidátních listinách a vyjadřovalo svůj údiv nad tím, že KAN kandidoval, neboť jej na svých listinách nenašli (neuměli najít). Ale KAN má ještě něco, čím se liší od dalších politických stran či hnutí. Vycházeje ze své minulosti, ze svého vývoje a z podmínek, za jakých musel a musí fungovat **d o s p ě l**. A jako dospělý pozoruje, tu s více či méně shovívavým úsměvem, ostatní strany, které se zatím dostaly do stádia puberty a jakoby v souladu s omyly takové doby, se ošklivých přehmatů dopouštějí.

At' už se nám dnešní svět zdá jakkoli neetický ve smyslu mravního jednání, mravního vědomí a mravních cílů, stále se můžeme pokoušet jej změnit. A když ne pro ty ostatní, pak aspoň pro sebe, protože čím méně nás bude urážet arogance, nemorálnost a nadutost, tím budeme svobodnější.

Občan, strany a moc

*Pavel Holba, KAN, 3.8.2001 (s využitím článku Zdeňka J. Slouky v LtN 18.7.01)
použito při Setkání demokratů v Brně 3.8.2001*

Politická strany jsou patrně nutnou, nikoliv však dostačující podmínkou životnosti demokratického státu. Ve státě, jehož občanské společnosti chybí nosná politická kultura, mohou politické strany představovat pro demokratické

zřízení i určitou hrozbu.

V americké ústavě není o politických stranách ani jediná zmínka - strany v USA sice patří do politického života, avšak nikoliv do ústavní struktury. Česká národní rada se však rozhodla dát stranám ústavní uznání způsobem dosti podivným. Ústavní článek 5 praví, že *"Politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran."* Jako prostý občan bych spíše očekával, že politický systém je založen spíše na ústavě, jejíž oporou jsou demokratické hodnoty živé politické kultury, než na stranách, které se mohou - jako my všichni - pohybovat jen v rámci daném ústavou.

Zdá se, že naši ústavotepci z počátku devadesátých let vycházeli ještě z politické kultury minulých desetiletí, kdy jedna strana vskutku tvořila politický systém (do kterého laskavě přibrala dvě přizvukující strany Národní fronty), aniž by se ptala, jaké mravní a politické hodnoty získávají prioritu ve veřejné rozpravě svobodných občanů. Usoudili prostě, že demokracie spočívá v tom, že "licence" na vytváření politického systému státu, nemůže být sice jedné straně udělena navěky, ale musí být předmětem "veřejné soutěže", jejíž pravidla však utvářejí jen ty strany, které se už nějakým způsobem k moci dostaly. Jinak zůstal partokratický princip státu zachován - role občana je omezena na občasně hlasování o tom, která strana má mít hlavní slovo při vytváření politického systému státu.

V důsledku tohoto pojetí pronikají politické strany do všech dimenzí veřejného života před volbami i po volbách, neboli stále. I o tom, jak sestavit Radu České televize nejdříve jednali vůdcové ODS, ČSSD a 4-Koalice, a teprve pak dali instrukce "svým" poslancům, koho mají zvolit. Takováto realita je však zcela v rozporu s vyhlášenou zásadou ústavního řádu, podle kterého *"politické strany... jsou odděleny od státu"*, jak je nenápadně uvedeno v posledním řádku 20/4 Listiny základních práv a svobod. Tato zásada dokonce naznačuje, že politické strany nemají v ústavním řádu co pohledávat. Romanticky zasněná Ústava při svém horečnatém zrodu oddělila politické strany od státu a tímž dechem jim připsala funkci základu státního systému.

Partokratický princip není v českém politickém životě novinkou. Jeho příčinou je poměrný volební systém, který zavedla už první Československá republika. Právní historik Bohumil Baxa už v roce 1922 (v knize Stát a občan) považoval za nutné připomenout: *"Nikdy nesluší se zapomínati, že politická strana jest pouze dobrovolnou organizací, a že národ jest v pravé své podstatě souhrn státních občanů a nikoliv souhrn politických stran. Kde takový zjev se dostavuje, tam nelze mluvit o zdravých poměrech politických."* Někteří

zahraniční historici (např. Seibt) soudí, že partokratické pojetí politiky v Československu (které bylo založeno zavedením poměrného volebního systému - na rozdíl od rakousko-uherského systému většinového) významně přispělo k zániku První republiky a k nastolení Druhé republiky, v níž "Národní souručenství" nahradilo Parlament. Osvědčený princip Národního souručenství našel své pokračování v Národní frontě, která se stala výhodnou platformou pro útok komunistů proti zbytkům demokratických prvků v politice státu.

První politickou silou, která se v dobách "socialistické ústavy" (1960-89) pokoušela formovat vně partokratického systému Národní fronty byl na jaře roku 1968 "Klub angažovaných nestraníků" iniciovaný skupinou mladých vysokoškolských absolventů, která využívala konzultací nejmenovaných odborníků tehdejšího "Ústavu státu a práva" ČSAV. Jeho hlavním politickým cílem měla být - jak naznačuje název - omezení partokratického principu, který se už dvakrát v krátké československé historii neosvědčil a vždy vedl ke ztrátě politické samostatnosti a demokratických svobod (na podzim 1938 a v únoru 1948), a to ve prospěch principu občanského (který byl tehdy nazýván jako princip "nestranický").

KAN získal obrovskou podporu zejména v českých zemích, kde vedle pražského centra - Přípravného výboru KAN - vznikaly Kluby angažovaných nestraníků v krajských, okresních a dalších městech. Bohužel rychlý vývoj politické situace v roce 1968 nebyl přízniv otevření široké a odborně fundované veřejné rozpravy o změně politického principu - naléhavým úkolem se brzy stalo uhájení státní svrchovanosti Československa. Když se nepodařilo suverenitu uhájit, stal se (podle sovětského požadavku, na který českoslovenští komunisté přistoupili podpisem "moskevského protokolu) KAN první obětí normalizace - první normalizační výnos Ministerstva vnitra, vydaný hned na začátku září 1968, zakazoval přípravnou činnost KAN a K231.

V roce 1989 se zdálo, že vzniklé Občanské fórum se stane legitimním následníkem osmašedesátnického KANu včetně toho, že bude pokračovat v programu nestranické politiky. Když se však ukázalo, že Občanské fórum zahrnuje rozmanitá "politická hnutí a občanská sdružení" s vlastní identitou a s programy odlišnými od KAN, přihlásil se KAN k vlastní identitě, a byl v r.1990 obnoven zprvu jako součást Občanského fóra, a posléze jako samostatný politický subjekt (říjen 1990).

V listopadových komunálních volbách 1990 získal KAN slušnou podporu voličů zejména ve větších městech. Ve volebním období 1990-94 stali se někteří ze zastupitelů zvolených za KAN náměstky primátorů v například Českých Budějovicích, Brně, Pardubicích, Karlových Varech i v Praze. Po

neúspěchu KAN (2,9%) v červnových parlamentních volbách 1992, kdy mnohé osobnosti odešly z KAN do úspěšnějších parlamentních stran (zejména do ODS jako předseda Bohdan Dvořák). V r.1993 došlo ke značné redukci členské základny v důsledku toho, že mnozí členové KAN dali přednost členství ve vznikající Demokratické Unii. Tehdejší vedení dávalo však přednost spolupráci KAN s KDS, a v komunálních volbách 1994 postavil KAN řadu úspěšných kandidátek buď samostatných nebo v koalici s KDS.

Volební výsledek však ukázal, že voličská podpora jak KAN tak KDS není dostatečná pro úspěch v příštích parlamentních volbách. Proto KDS usilovala o sloučení s ODS a tehdejší vedení KAN usilovalo o sloučení KANu s KDS ještě před tím, než se sloučí KDS s ODS.

Sjezd KANu v listopadu 1995 však odmítl snahy tehdejšího vedení KAN a KAN se zachoval jako samostatný politický subjekt s tím, že nebude kandidovat do parlamentních voleb v r.1996. Při předčasných parlamentních volbách v r.1998 kandidovali členové KAN na kandidátkách Občanské koalice - Politického klubu, který byl založen na podzim 1997. V současné době je zřejmé, že bez významné sponzorské podpory nemůže KAN vstoupit do parlamentní volební kampaně v r. 2002, protože naděje na úspěch je minimalizována současným stavem volebního zákona, který odráží partokratický princip rozdělení moci.

Partokratický princip je totiž dnes zdokonalen dvojitou ochrannou zdí, chrání úspěšné parlamentní strany proti případnému úspěchu nějaké nově založené strany. Prvním ochranným valem je požadavek volebních kavic při volbách do Poslanecké sněmovny (1,6 mil. Kč za 8 volebních krajů) a druhým je požadavek, že pro stranu musí hlasovat alespoň 5% všech voličů, aby strana mohla získat vůbec nějaký poslanecký mandát (i když při 200-členné sněmovně by mělo stačit 0,5% voličských hlasů). Ani tuto ochranu však strany opoziční smlouvy (ODS a ČSSD) nepovažují za dostatečnou a usilují o další změny volebního zákona, které by vyloučily z účasti na politickém rozhodování i další (dosud parlamentní) strany.

„Za těchto okolností považuji za účelné věnovat síly vytváření životaschopných zárodků české občanské společnosti, která by prosadila demokratičtější mechanismy výběru osob do veřejných funkcí, což se neobejde bez vytváření prostoru pro veřejnou rozpravu o smyslu politiky jako správy věcí veřejných. Proto vítám, že se uskutečňuje toto "setkání demokratů" a děkuji těm, kdo se ujali jeho organizace.

Věřím, že kontakty, které budou na tomto setkání navázány, se stanou

počátkem formování nového občanského postoje k české politice.

Několik připomínek a nápadů

k článku "Kacířské představy ..." Martina Stína:

*Text použit pro setkání demokratů "Jak podpořit demokracii v ČR"
v Brně (hotel Slavie) dne 3.srpna 2001 (14-20 hod)*

Výraz "nepolitická politika" je využíván zjevně k politické manipulaci - ti, kdo si ho oblíbili se snaží zastínit požadavek "nestranické" či "nadstranické" politiky, aby mohli ospravedlnit politiku "partokratickou" a tvářit se, že jiná varianta než politika "stranická = partokratická = ideologická = buď-levicová-nebo-pravicová" nemůže existovat. Toto ideologické pojetí politiky je typické jen pro kontinentální Evropu posledních dvou staletí - v marxismu je už taková politika chápána otevřeně jako boj o moc ve státě. Původně definoval politiku Aristoteles jako umění správy věcí obce (polis) a první novověké použití slova politikové (politiques ve Francii v 16. století) označovalo hnutí, které odmítalo ideologické pojetí "politiky" u obou nesmiřitelně bojujících stran - tedy jak strany katolické tak strany hugenotské.

Protipólem ideologické politiky je v anglosaských zemích politika pragmatická, která má za cíl zlepšování správy věcí veřejných bez ohledu na ideologická východiska. Tato forma politiky je i cílem politického hnutí s názvem Klub angažovaných nestraníků, které vzniklo v roce 1968, kdy získalo masovou podporu (jeho představitelé byli na počátku normalizace zapsáni na černou listinu nepřátel socialismu a sledování StB). KAN byl v roce 1990 obnoven a získal zejména ve městech značnou podporu v komunálních volbách na podzim 1990, avšak po neúspěchu v parlamentních volbách 1992 (2,9%) byl postupně sdělovacími prostředky marginalizován.

Ideologická politika vede vždy ke snaze získat rozhodující moc a prostřednictvím dosažené většiny (bolšinstva) umlčet, znevolnit a případně vyhubit menšiny, a dosáhnout tak totalitní (neohrožitelnou a nekontrolovatelnou) moc - tedy aplikovat bolševický princip vládnutí. Za první republiky to byl partokratický systém vázaných kandidátek, který podlomil lidí důvěru v demokracii a přivedl Československo k vládě jedné (Agrární?) strany a Národního souručenství (2. republika). Po válce se naopak strany dohodly, že nepřipustí vznik politických stran mimo Národní frontu a nejsilnější

prvorepublikovou stranu (Agrární) do NF nepřijali. Tím byl vytvořen prostor pro únorový převrat, ve kterém se komunistům podařilo dosáhnout totalitní moci.

Dnešní bariéry pro vstup do parlamentu (5%-ní klausule a volební kauce) stejně jako ztráta nároku na státní příspěvek za získané hlasy u stran, které nedosáhly 3% kvóra jsou jen jinou variantou principu Národní fronty - zajištění trvalé účasti vládnoucích stran na moci omezením politické soutěže.

Při pragmatickém pojetí politiky, jak se je praktikována v anglosaských zemích, slouží strany nikoliv jako církve těch, kdo věří v jedinou správnou politickou ideologii, ale jako zprostředkovatelské agentury, které generují nabídku osobností vhodných pro politické (veřejné) funkce. Na tomto principu (byť s některými nevyzrálými mechanismy) fungovalo u nás jen v krátkém období Občanské fórum, které pak stoupenci ideologické politiky rozbili a (za pomoci sdělovacích prostředků) pohřbili.

Je zřejmé, že pojetí neideologické politiky slouží většinový volební systém (s jednomandátovými volebními obvody) daleko lépe než systém poměrný. Důsledkem většinového volebního systému je samovolný vývoj k systému dvou stran, přičemž čas od času je některá z dvojice hlavních stran vystřídána některou třetí stranou. Je tím posílena zprostředkovatelská role politických stran, protože vítězí ta strana, která nabízí "lepší" kandidáty a nikoliv ta, která má populárnější ideologii. Proto v zemích s většinovým systémem nehrozí vznik totality, protože totalitní strana se prosazuje nikoliv kvalitou svých kandidátů, ale popularitou svého extrémistického programu. Většinový systém řeší i problém veřejné kontroly tím, že lidé si svého (například jediného do sněmovny) kandidáta pamatují, a dnes mohou sledovat jak hlasoval a vůbec jak se projevuje. Jsou-li nespokojeni, tak ho příště nevolí, a budou i váhat, zda volit i jiného kandidáta od strany, která jim tak špatného kandidáta nabídla. I u nás se ukazuje, že většinové volby do Senátu jsou nepříznivé stranám, které se projevují ideologicky (nechuť ke klausovským "mobilizacím").

Přímá volba prezidenta, hejtmanů, primátorů a starostů je poněkud riskantní krok, který by nás mohl přivést k autoritativnímu pojetí výkonné moci. Chápu, že pro občana se pak zodpovědnost politiků jeví přehlednější, ale respekt ke kolektivnímu orgánu, který má moc odvolat osobu, která se projevuje ve své funkci panovačně a zneužívá své funkce k posilování své moci a získání osobních výhod, je pro demokratické spravování věcí veřejných výhodou (zvláště při současném stavu žalovatelnosti lumpáren a vymahatelnosti práva). V tomto směru je nejúčinnějším nástrojem proti zneužívání mocenského

postavení švýcarský princip rotace - primátor je volen (zastupitelstvem) jen na jediný rok.

Vymezení role prezidenta zasluhuje dost podrobnou úvahu, která by měla vycházet z otázky, zda funkci prezidenta v systému veřejné správy opravdu potřebujeme, a když ano, tak k čemu (mělo by například uvážit i to, že funkce ombudsmana byla vymyšlena ve skandinávských zemích, kde neexistuje funkce prezidenta).

Požadavek redukce zastupitelských sborů je sice populární, ale opět nebezpečný. Čím menší je orgán, tím snáze může být zmanipulován. Spíše by mělo být ústavou stanoveno, že sněmovna a senát mohou rozhodovat jen většinou hlasů všech **zvolených** členů (tak je tomu v neplacených obecních zastupitelstvech) - nechápu, jak je možné, aby se tolerovalo, že dobře placení poslanci a senátoři se mohou usnášet, i když se jich na zasedání dostaví jen třetina. Snad bylo takové pravidlo zdůvodnitelné ve velkých zemích, kde bylo třeba překonávat obrovské vzdálenosti, a v době koňských spřežení - dnes je to nehorázná benevolence vůči lidem, kteří voličům slíbili starat se za velmi slušný plat a na plný úvazek o správu věcí veřejných.

Představa parlamentní komory "stálých zástupců nižších územních celků (..) volených územními zastupitelskými sbory" se mi vůbec nelíbí. Mandát takových zástupců by byl "odvozen" od mocenských poměrů v tom kterém zastupitelstvu a mohu všechny ujistit, že taková věc se neosvědčuje (objevily by se podobné problémy jako jsou dnes při obsazování funkcí v orgánech městských akciových společností). Tento pseudodemokratický princip mandátu byl u nás po Listopadu uplatněn v tzv. Okresních shromážděních - možná by někdo věděl, jak to tam chodilo.

Účast "úředníků" na pasivním volebním právu je řešena v dnešních zákonech jako otázka "slučitelnosti funkcí". Úředník - pokud je zvolen, se musí rozhodnout jestli rozváže zaměstnanecký (úřednický) pracovní poměr a pokud ne, tak je zbaven mandátu a na jeho místo nastupuje náhradník. Myslím, že to stačí a že to vyhovuje.

Jsme-li u úředníků - jedna změna ve státní správě by byla žádoucí: funkce "státního tajemníka" pro každé ministerstvo - tak to mají v Anglii i na Slovensku. Je u nás stále častějším nešvarem, že nový ministr udělá na svém ministerstvu ihned po svém příchodu personální "zemětřesení" - ještě dřív než je schopen posoudit, kdo z jeho podřízených je pro práci ministerstva užitečný. Současně obsadí dobře placené funkce svými osobními či stranickými kamarády. Tam, kde existuje státní tajemník, jsou snahy nového ministra o

taková zemětřesení silně omezeny tím, že personálním šéfem ministerstva je státní tajemník (jmenovaný v Británii královnou, na Slovensku asi prezidentem), který může a nemusí v personálních otázkách ministrovi vyhovět. Zavést institut referenda je rozhodně žádoucí, už proto, aby se posílil zájem lidí o účast na veřejné správě.

Co se týče organizace územní správy je situace komplikována skutečností, že obce nemohou vytvářet sdružení podle svých společných potřeb. Mezi malou obcí a krajem neexistuje už žádná úroveň samosprávy, což vylučuje vznik přirozených územních správních celků na úrovni malých okresů (město a okolní vesnice - jak tomu bylo za Rakouska, kdy byla okresním městem například i Unhošť, i v Československu až do roku 1960), které by lépe mohly spravovat společné území (řešit dopravní obslužnost, síť škol, zdravotnických zařízení, úřadoven, nákupních center i pracovních příležitostí i správu a rozvoj technické infrastruktury).

Celkově bych doporučoval, aby navrhovaných změn bylo co nejméně, aby však byly důkladně promyšleny jak co do očekavatelných důsledků, tak co do možností realizovat je. Mám strach, že mnohé ze změn by mohly nahrát právě těm, kdo chtějí posílit svou moc, protože při jakékoliv "proměně" je organismus (v tomto případě naše demokracie) nejzranitelnější.

Diskuse předsedy KAN s Janem Krondlem

Vážený pane Krondle,

chci Vás ujistit, že Váš projekt občanského sdružení "za většinový volební systém" považuji za mimořádně podnětný a že je velmi přiměřený politické situaci, která se v naší zemi vytvořila po 11 letech "obnovené demokracie". ..

Postoje pana Valacha (navzdory tomu, že mne zaujal jeho verbální kultivovaný projev na setkání v Brně) uvedené v diskusi svědčí o tom, co už dávno tuším - že v Čechách a na Moravě se o politiku zajímají jen ti, kdo touží po tom, aby s houfem svých ideologických souvěrců mohli určovat, co je "správné" a co ne.

Píši Vám proto, abyste se nenechal otrávit tím, že narážíte ve své vlasti na malé pochopení. Právě Váš návrh je příkladem, jak je užitečné, když se čeští

emigranti zapojí do veřejné rozpravy o vytvoření přiměřených podmínek pro rozvoj české demokracie.

Váš projekt občanského sdružení byl publikován na stránkách Zpravodaje KAN (viz <http://www.kan.cz>) a v listopadu jej chci zařadit k projednání na celostátním sněmu KAN.

S pozdravem

Pavel Holba, předseda Klubu angažovaných nestraníků (KAN)

Vážený pane Holbo,

velice si vážím Vašeho povzbuzení a považuji je skutečně za velké povzbuzení. Na KAN se pamatují již z roku 1968 (tehdy mi bylo 16) jako na jeden z prvních pokusů tlačit "obálku" politického systému za pouhý socialismus s lidskou tváří, stále vedený KSČ. Skoro mne někdy napadá, že je škoda, že to tehdy nevyšlo... ale to je, jak se říká v Americe, "voda už za mostem".

Politické myšlení v Americe je skutečně zřejmě značně jiné než v Čechách a možná v Evropě vůbec. Tady jsou skutečně už od samého začátku občané jaksi "nastraženi" na vládu a hrozí se myšlenky, že by vláda měla řešit všechny problémy společnosti. Možná by sice sem-tam něco vyřešila, ale celkově by tím vzala moc z ruky občanům - a toho se Američané bojí mnohem víc než různých nedokonalostí a zdánlivě beznadějných zaseknutí demokracie.

Ekologové jsou mi rozhodně sympatičtí, ale o to přece nejde. Jde o to, že nikdo, ani vědci, nemá právo se vytahovat na občany a stavět se nad ně z toho důvodu, že se považuje k nějakému obecnému rozhodování "lépe způsobily". Je docela dobře možné, že HzPD není tím pravým fórem pro prezentaci názoru založených na americkém občanském systému, ale to nevadí, však ono to prosakuje do veřejnosti jako takové, nyní také díky Vám. Vítám myšlenku, že projekt občanského sdružení chcete zařadit na svůj listopadový sjezd. Je dokonce možné, že v té době budu v ČR, ale to je něco, co nikdy moc dlouho dopředu nevím.

Ještě jednou děkuji za povzbuzení a přeji Vám i KANu mnoho úspěchů!

Jan Krondl

poznámka: příspěvek Jana Krondl s názvem - Nespoléhejte na úspěch nové strany, založte občanské sdružení - byl otištěn ve Zpravodaji KAN č. 64 z června 2001

Politika : boj o mocenské výhody nebo spravování věcí veřejných

Pavel Holba - psáno pro Zpravodaj KAN

Slovo *politika* má původ ve starém Řecku. Je odvozena od slova "*polis*" = obec, společenství lidí žijících v jednom sídelním útvaru - městě. Od stejného slova je jsou odvozena slova "*policie*" = obecní (městská) stráž, a "*poliklinika*" = obecní (městská) klinika.

Politikou je podle Aristotela umné a dovedné spravování věcí obce - tedy správa věcí veřejných - společných všem rodinám žijícím v dané obci. Člověka pak Aristoteles chápal jako „*zoón politikón*„ – zvíře politické – tedy společenské, které žije v obci (lidském společenství) a komunikuje s ostatními členy obce o správě věcí veřejných. Člověka, který se otázkám veřejné správy vyhýbal, nazývali Athéňané „*idiotem*„ (řecky „*idio*„ = zvláštní, svérázný, latinsky „*idiota*„ = nevědomec, zvláště omezený člověk).

Aristoteles, který se svými žáky prostudoval desítky ústav, kterými se řídily jednotlivé řecké obce, rozlišil několik základních forem vlády: vládu jedince, vládu úzké skupiny a vládu všech. Všechny tyto varianty jsou možné a jsou slučitelné s dobrem obce pokud jedinec (*monarchie*), skupina šlechtných osobností (*aristokracie*) nebo celá obec (*polyteia*) sledují zájem obce a nikoliv zájem svůj. Bohužel, často sledují vládcí svůj sobecký zájem : jedinec zavede *tyranii*, skupina vládců (*oligarchie*) považuje veřejné statky a obecní pokladnu za svou kořist, lid (*demokracie*) vyvolává davovou psychózu proti bohatým s cílem obohatit se z jejich majetku.

Dva tisíce let po Aristotelovi (který mínil „demokracií„ vládu lůzy – pro kterou se dnešní političtí filosofové používají výraz *ochlokracie*) se stalo slovo demokracie označením pro jakýsi ideální systém vlády, který zaručuje každému občanovi stejnou (rovnou) příležitost být zvolen do orgánů veřejné správy (pasivní volební právo) a také stejnou váhu jeho hlasu při hlasování o výběru

osob do těchto orgánů (aktivní volební právo).

Na druhé straně používal Aristoteles slova "oiko-nomie" (*ekonomie*), odvozeného od slov "oikos" = obydlí, dům, statek a "nomos" = zákon, pravidlo, které znamenalo umění spravovat soukromý dům (a jeho hospodářství - včetně polností, chovu dobytka a dílen). Od slova "oikos" jsou odvozena slova "ekologie" = věda o prostředí, v němž máme dům (v němž bydlíme), a "ekumena" = pospolitost lidí, kteří mají dům (kteří žijí) na území dané kultury - civilizace nebo celého (známého) světa.

V době náboženských válek ve Francii v 16. století vystupovala vedle strany katolíků a strany protestantů ještě strana třetí, která se nazývala stranou politiků – „*les politiques*„. Tito „politikové„ odmítali ideologickou zaslepenost náboženských stran, která poškozovala zájmy Francie a jejího lidu, a prosazovali jejich smíření. Slovo politik mělo tedy v této době význam obdobný jako má dnes slovo *nestraní*.

Ottův slovník naučný z r.1906 tvrdí, že politikou se dříve rozuměla celá státní věda, dnes se jí rozumí praktické užití poznatků teoretických o státu a státním právu. Na rozdíl od státního práva, které poučuje o účelu státu, vede politika k uskutečnění účelu státu.

V *Malé československé encyklopedii z roku 1986* se říká, že politika je „oblast společenské činnosti, projevující se v účasti na státních záležitostech (stanovení norem, úkolů, obsahu činnosti státu), spjatá se vztahy mezi třídami, národy a jinými společenskými skupinami, mezi společnostmi a osobnostmi. ... Jejím jádrem je otázka dobytí, upevnění a využití státní moci. .. neboť bez udržení politické moci nemůže žádná třída řešit ani své hospodářské úkoly„.

Je vidět, že slovo politika bylo chápáno v různých dobách odlišně, a máme vlastní zkušenost, jak to vypadalo, když se prosadilo bolševické chápání politiky jako „dobyetí, upevnění a využití státní moci„. Ve skutečnosti je bolševické chápání politiky zneužitím moci, která je svěřována lidem vybraným k „umnému a dovednému spravování věcí veřejných„.

Dokud si neuvědomíme, že politika musí být něčím jiným než tím, co nám to vykládali komunisti, zůstane naše veřejná správa tím, čím byla za socialismu – nástrojem buzerace občanů ze strany těch, kdo pro sebe „dobyli, upevnili a využili státní moc„. Musíme dát najevo, že si nepředstavujeme politiku jako politikaření, ohlupování voličů a intrikování mocných, ale že od politiky požadujeme, aby správa našich věcí veřejných byla zajišťována v souladu

s naším obecným zájmem veřejným zájmem.

Kdo má zájem, aby policie byla bezmocná a soudy nefunkční. Kdo má zájem, aby se daly snadno tunelovat banky a jiné podniky. Kdo má zájem na tom, aby se nemohly dostat do parlamentu jiné politické strany než ty, které tam už jsou. To přece rozhodně není v zájmu většiny našich občanů, a ty, kdo svou samolibostí a bohorovností tento stav zavinili, nemůžeme považovat za své legitimní představitele. Jsou to jen výherci v politické hře, jejíž pravidla jsou nastavena tak, aby ten, kdo jednou vyhrál volby, vyhrál volby i příště.

Je naší občanskou povinností nenechat věci veřejné v rukou úzké skupiny politických klientel a učinit vše pro to, aby do parlamentu a zastupitelstev měli přístup i osoby, které nejsou ochotny zavazovat se k loajalitě vůči té či oné vnitrostranické klice.

K tomu je však třeba široké občanské hnutí těch, kdo překonají nechuť zabývat se politikou. K této nechuti jsme totiž byli záměrně vychováváni generacemi komunistických papalášů, kterým vyhovovalo, že o funkce, ve kterých mohli sami „využívat státní moci“, nemusí bojovat s jinými politickými subjekty.
